

Co-funded by
the European Union

yEUcycling

ДВЕ ТРКАЛА КОН ПОДОБРА ИДНИНА:

ПОЛИТИЧКИ ПРЕПОРАКИ ЗА ПРОМОВИРАЊЕ ВО ЛОКАЛНИТЕ ЗАЕДНИЦИ НА ВЕЛОСИТИ

*Мобилизација на заедницата преку возење велосипед:
Стратегији за вклучување на социјалниот активизам во локалните
младински програми кои ја обликуваат иднината на одржливиот
развој*

yEUcycling

СОДРЖИНА

ВОВЕД И ЗАДНИНА	3
ИЗРАЗУВАЊЕ НА ПОТРЕБИТЕ	4
СПЕЦИФИЧНИ ПРЕПОРАКИ ЗА ЛОКАЛНИТЕ УПРАВУВАЊА.....	5
ДОЛГОРОЧНИ ЦЕЛИ И ИСПОРАКИ.....	7
АНГАЖМАН НА ЗАСЕГНАТИ СТРАНИ.....	8
ПЛАН ЗА СЛЕДЕЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈА	9
ЗАКЛУЧОК.....	10

ВОВЕД И ЗАДНИНА

Во брзиот свет на денешницата, каде што се соочуваме со предизвици како што се урбанизацијата, климатските промени и потребата за одржлив развој, возењето велосипед се издвојува како сеопфатно решение кое може значително да придонесе за здравјето и благосостојбата на поединците и заедниците. Нашите препораки за политики се насочени кон промоција и интеграција на велосипедизмот во локалните младински акциски планови, со цел да се препознае, да се справи и да се поддржи оваа форма на социјален активизам на ефикасен начин.

Возењето велосипед нуди повеќекратни придобивки. Прво, директно придонесува за физичкото здравје и овозможувајќи редовна физичка активност која е клучна за спречување на хронични болести и одржување здрав начин на живот. Менталната благосостојба, исто така, не е занемарлива бидејќи возењето велосипед како физичка активност придонесува за намалување на стресот, подобрување на расположението и општото ментално здравје.

Исто така, велосипедизмот има клучна улога во промовирањето на одржливиот транспорт. Како еколошки начин на транспорт, тој ги намалува емисиите на штетни гасови, придонесува за намалување на бучавата и сообраќајниот метеж во градовите и ги промовира еколошката свест и одговорноста кон животната средина. Сето ова е особено важно во контекст на борбата против климатските промени и стремежот кон одржливи урбани средини.

Важен аспект на велосипедизмот е неговиот придонес во локалната економија и развојот на туризмот. Велосипедизмот може да биде катализатор за економски развој бидејќи ја поттикнува потрошувачката во локалните заедници, развојот на велосипедската инфраструктура и услуги и обезбедува уникатни туристички искуства кои привлекуваат посетители и промовира локална култура и природни убавини.

Нашата цел е да го поддржиме развојот на велосипедизмот и неговата интеграција во стратегии и младински планови преку овие препораки за политики, со цел да ги искористиме сите овие придобивки и да создадеме поздрави, поодржливи и попросперитетни заедници. Конзорциумот собран околу проектот „yEUcycling - инспиративен социјален велосипедски активизам кај младите во Европа ги препозна промовирањето, развојот и поттикнувањето на активизмот заснован на велосипедизам како клучен сегмент за популаризација на велосипедизмот кај младите и реализација на сите горенаведените придобивки. Затоа сите препораки изработени како дел од овој проект имаат за цел да обезбедат институционална, финансиска и логистичка поддршка за развој на активизам заснован на велосипед кај младите.

ИЗРАЗУВАЊЕ НА ПОТРЕБИ

Со цел да се разбере виталната улога на возењето велосипед во социјален, еколошки и економски контекст, неопходно е локалните власти да ја препознаат и активно да ја поддржат оваа форма на активизам. Постои јасен приоритет да се интегрираат велосипедизмот и активизмот заснован на велосипед во локалните политики и акциски планови, особено оние насочени кон младите луѓе, како средство за подобрување на здравјето, заштитата на животната средина и социјалниот развој.

Сегашното учество на младите во велосипедските активности и активизам во регионот на Југоисточна Европа покажува растечки тренд, но истовремено укажува на потребата од дополнителна поддршка и развој. На пример, во некои градови од овој регион се зголемува бројот на млади луѓе кои редовно користат велосипеди за транспорт или за рекреативни цели, но сепак постои голем неискористен потенцијал. Неопходно е да се инвестира во инфраструктурата, образованието и унапредувањето за дополнително да се зголемат овие бројки. Исто така, активизмот заснован на велосипедизам е во пораст во Европа. Ова се должи на активности како што се критичните маси и слични соци-активистички идеи засновани на велосипедизам, но различноста на овие активности најмногу оневозможува поголем број граѓани да се вклучат во возењето велосипед и да ги адресираат социјалните прашања локално и пошироко.

Во земјите на Европската Унија, велосипедизмот одамна е препознаен како клучен елемент на урбаното планирање и одржливиот развој. На пример, во Холандија и Данска, кои често се наведуваат како примери за најдобри практики, возењето велосипед е интегрирано во секојдневниот живот, со развиена инфраструктура и силна култура на велосипедизам и активизам заснован на велосипед.

Во контекст на Југоисточна Европа, каде што се соочуваме со предизвици како што се загадувањето, здравствените проблеми поврзани со седентарен начин на живот и потребата за развој на локалниот туризам, поддршката за велосипедизмот од страна на локалните власти може да има далекусежно влијание. Преку возењето велосипед, младите не само што го подобруваат своето физичко и ментално здравје, туку и активно придонесуваат за зачувување на животната средина, вклучување, решавање на широк спектар на социјални прашања, како и промоција на одржлив туризам.

Затоа, постои итна потреба локалните власти да го препознаат велосипедот не само како спорт или рекреација туку како составен дел на стратегијата за одржлив социјален развој, која има капацитет да ги трансформира локалните заедници, да го подобри квалитетот на животот и да придонесе за економски просперитет.

СПЕЦИФИЧНИ ПРЕПОРАКИ ЗА ЛОКАЛНИТЕ УПРАВУВАЊА

Ова резиме ефективно ги презентира клучните препораки и обезбедува јасни насоки за локалните самоуправи за тоа како да го спроведат и да го поддржат младинскиот велосипедизам, како и како да го интегрираат во пошироки социјални и образовни програми.

1. Препознавање на важноста на возењето велосипед за менталното и физичкото здравје на децата и младите во локалните стратемиски планови, документи и политики. Важноста на возењето велосипед во овие области одамна е препознаена во клучните документи на Европа и исто така е неопходно да се донесе на локално ниво. Институционалното признавање вобголема мера ќе придонесе за подигање на свеста кај децата, младите и нивните родители.

2. Воведување стратемиска цел за воспоставување и популаризација на велосипедизмот како доминантна форма на урбана мобилност кај децата и младите во локалната заедница. Трансформацијата на урбаната мобилност во локалната заедница треба да биде иницирана од локалните институции. Возењето велосипед носи повеќекратни придобивки за урбаната мобилност на локално ниво – за животната средина, транспортот, економијата и општеството, кои се клучни за развојот на градовите и локалните заедници. Затоа е важно оваа цел да се воведе во сите клучни документи, стратегии и политики кои се однесуваат на младите и децата.

3. Презентирање на социјалниот активизам заснован на велосипедизам како важен фактор во справувањето со локалните предизвици и социјалните прашања, како и во популаризацијата на велосипедизмот меѓу децата и младите. Социјалниот активизам заснован на велосипед има можност да ја вклучи пошироката општествена заедница во справувањето со предизвиците и социјалните прашања. Воведувањето на овој тип активизам во локалните акциски планови за деца и млади ќе поттикне голем број велосипедски клубови и здруженија да го користат овој тип активизам и поактивно да се вклучат во подобрувањето на локалната заедница.

4. Поддршка за иницијативи и програми кои користат социјален активизам заснован на велосипед меѓу децата и младите, особено кога станува збор за теми за социјална инклузија. Локалната самоуправа треба да преземе поактивна улога и да обезбеди техничка, логистичка и каква било друга форма на поддршка за сите клубови, здруженија и организации кои користат активизам заснован на велосипед за справување со социјалните и локални предизвици, особено теми поврзани со вклучување и промоција на различностите.

5. Градење на капацитетите на велосипедските клубови и здруженија за интегрирање на социјалниот активизам заснован на велосипед во нивните програми со цел да се решат социјалните прашања и предизвици. За да го користат активизмот заснован на велосипед во нивната работа, на велосипедските клубови и здруженија им требаат специфични вештини и знаења. Овие вештини и знаења треба да се зајакнат кај оваа целна група преку едукативни активности, работилници и семинари, како и преку поддршка на други страни во спроведувањето на таквите активности.

6. Воведување и поттикнување на младинските организации да ги користат спортот и велосипедизмот како алатка за социјален активизам и подобрување на локалната заедница. Неопходно е да се спроведат промотивни активности со цел запознавање на младинските организации со социјалниот активизам заснован на спорт и велосипедизам, придобивките што ги носи за развојот на локалната заедница, како и активностите за градење капацитети во младинските организации кои се неопходни за имплементација на овие акции.

7. Обезбедување финансиски средства за промоција и имплементација на социјални акции засновани на велосипед и за адресирање теми од интерес на локалната заедница и целите на локалните планови за деца и млади. Велосипедските клубови и здруженија, како и младинските организации кои имаат намера да користат социјален активизам заснован на велосипед имаат потреба од повисок степен на финансиска поддршка и ресурси за негово спроведување. На овој начин, локалните заедници ќе придонесат за одржливост на клубовите и организациите, а од друга страна, ќе ги вклучат поактивно во справувањето со предизвиците во локалните заедници.

8. Спроведување активности на социјален активизам заснован на велосипед и промоција на велосипедската култура во основните и средните училишта, со цел популаризирање на велосипедизмот кај оваа целна група. Во соработка со училиштата потребно е да се креираат програми и работилници кои ќе ги поттикнат децата и младите поактивно да ги користат велосипедите како превозно средство.

9. Развој на едукативни материјали кои ги промовираат придобивките од возењето велосипед и социјалниот активизам заснован на велосипед кај децата и младите.

10. Обезбедување субвенции или финансиска поддршка за младите за набавка на велосипеди и опрема за велосипедизам. Оваа мерка дополнително ќе ги олесни и охрабри децата и младите да користат велосипед како форма на локален јавен превоз.

11. Соработка со образовни институции за развој на специјализирани образовни програми насочени и/или базирани на велосипедизам. Локалните самоуправи треба да соработуваат со образовните институции за да креираат формални и неформални програми насочени кон поттикнување на возењето велосипед, но и користење на велосипедот како алатка за постигнување општествени цели. Ваквите програми дополнително би ја поттикнале и популаризирале културата на возење велосипед кај младите луѓе и би ѝ помогнале на локалната заедница во остварување на своите цели во овој домен.

ДОЛГОРОЧНИ ЦЕЛИ И РЕЗУЛТАТИ

Ова резиме јасно ги прикажува долгорочните цели и очекуваните позитивни резултати што може да ги имаат препораките за промовирање на велосипедизмот во различни аспекти на општествениот и индивидуалниот живот.

Нашите препораки за промовирање на велосипедизмот кај младите се насочени кон постигнување долгорочни цели кои вклучуваат одржливост, здравје на младите и социјална вклученост. Со имплементација на овие препораки, се очекува да се постигнат следните клучни резултати:

Вашето здравје: Редовното возење велосипед позитивно влијае на физичкото здравје, намалувајќи го ризикот од хронични болести како срцеви заболувања и дијабетес. Исто така, возењето велосипед придонесува за менталното здравје, го намалува стресот и ја подобрува целокупната ментална благосостојба..

Социјална инклузија: Велосипедизмот промовира социјална кохезија, овозможувајќи им на младите да учествуваат во групни активности и настани кои го зајакнуваат тимскиот дух и чувството на припадност. Ова е особено важно за интегрирање различни општествени групи и поттикнување на инклузивноста, но и за решавање широк опсег на општествени прашања кои се важни за граѓаните, локалната заедница и целото општество.

Одржливост: Со промовирање на велосипедот како еколошки начин на транспорт, придонесувајќи за намалување на загадувањето и емисиите на гасови, се очекува да се подобри квалитетот на воздухот и да се намали еколошкиот отпечаток. Велосипедизмот, исто така, ја подигнува свеста за потребата од одржлив начин на живот кај младите, што е клучно за долгорочната заштита на животната средина.

Економски развој: Со поттикнување на велосипедизмот придонесуваме и за развој на локалната економија преку побарувачката за велосипедска инфраструктура, услуги и туризам, создавајќи нови работни места и можности за младите луѓе.

Генерално, имплементацијата на овие препораки има потенцијал за трансформација на заедницата со тоа што ќе ги направи заедниците поздрави, поодржливи и поинклузивни места за живеење. Воспоставувањето на велосипедизмот како клучен сегмент од животот на младите може да има долгорочни позитивни ефекти врз целото општество.

АНГАЖМАН НА ЗАСЕГНАТИ СТРАНИ

Ова резиме јасно ги прикажува улогите и придонесите на различните засегнати страни во промовирањето на велосипедизмот и го прави достапно и разбирливо за носителите на одлуки.

За успешно спроведување на препорачаните политики, клучни се ангажманот и соработката на различни засегнати страни. Секоја група носи уникатни перспективи и ресурси неопходни за холистички пристап кон промоција на велосипедизмот:

1. Локални администрации: Тие имаат централна улога во планирањето, финансирањето и спроведувањето на политиките. Нивната задача е да ја обезбедат потребната инфраструктура, како и да го интегрираат велосипедизмот во плановите и стратегиите за локалниот развој. Исто така, тие можат да започнат и водат јавни кампањи за промовирање на велосипедизмот.

2. Едукативни институции: Училиштата и универзитетите можат да го вклучат возењето велосипед во нивните образовни програми, промовирајќи го како дел од здрав и активен животен стил. Исто така, тие можат да организираат специјализирани курсеви, работилници и настани кои го поттикнуваат возењето велосипед.

3. Велосипедски организации: Велосипедските организации и клубови можат да обезбедат професионална поддршка, ресурси и обука. Тие, исто така, можат да бидат инструментални за организирање настани и програми кои промовираат велосипедизам во заедницата.

4. Млади луѓе: Како централни актери, младите треба активно да бидат вклучени во креирањето и спроведувањето на програмата. Нивните гласови се важни за идентификување на потреби и интереси поврзани со возењето велосипед. Вклучувањето на младите во планирањето и донесувањето одлуки гарантира дека програмите се релевантни и привлечни за оваа група.

Секоја од овие страни има важна улога во создавањето одржлив и ефикасен систем кој го поддржува велосипедизмот како алатка за подобрување на здравјето, одржливоста и социјалната кохезија. Нивната соработка и координација се клучни за успехот на овој потфат.

ПЛАН ЗА СЛЕДЕЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈА

За ефикасно следење и евалуација на успехот на препораките, важно е да се постават некои јасни метрики и механизми кои ќе овозможат процена на напредокот. Планот треба да ги содржи следните компоненти:

1. Идентификување на клучните индикатори за успех:

- Број на нови велосипедски патеки и подобрувања на инфраструктурата.
- Зголемување на бројот на млади кои редовно користат велосипеди.
- Мерење на промените во ставовите и однесувањето на младите кон возењето велосипед.
- Зачестеност на организирани велосипедски настани и програми.

2. Редовен мониторинг и собирање податоци:

- Анкетирање на младите велосипедисти и заедницата за нивните искуства и перцепции.
- Следење на користењето на велосипедската инфраструктура.
- Соработка со образовни институции и велосипедски организации со цел да се добие повратна информација.

3. Периодични извештаи и анализи:

- Подготовка на годишни извештаи кои го сумираат напредокот и ги идентификуваат областите за подобрување.
- Анализа на податоци за процена на ефектот од спроведените стратегии.

4. Приспособување и оптимизација на стратегии:

- Приспособување и подобрување на стратегиите и активностите во согласност со собраните податоци и анализи.
- Воведување нови иницијативи или пристапи доколку е потребно.

5. Транспарентност и комуникација на резултатите:

- Редовно споделување на резултатите и напредокот со засегнатите страни и јавноста.
- Обезбедување транспарентност на процесите со цел да се задржат довербата и поддршката во заедницата.

Овој план ќе овозможи континуирано следење и евалуација на влијанието на препораките и исто така ќе обезбеди основа за континуирано подобрување и приспособување на стратегиите. Ефективната евалуација е клучот за да се осигури дека препораките придонесуваат за реално и мерливо подобрување на велосипедската култура и практика кај младите.

ЗАКЛУЧОК

На крајот, би сакале ефективно да ја сумираме суштината на нашите препораки и повици за заедничка акција во рамките на ова заклучно поглавје, посочувајќи го овој документ како практично упатство за подобрување на велосипедската култура во локалните заедници.

Од овие препораки јасно е дека возењето велосипед не е само активност за подобрување на здравјето и животната средина, туку и моќна алатка за социјален и економски развој. Ги покануваме сите локални самоуправи, образовни институции, велосипедски организации, а пред се млади луѓе да се обединат во поддршката и промовирањето на велосипедизмот како клучен елемент за постигнување одржливи и инклузивни заедници.

Имплементацијата на овие препораки бара заеднички напор, координација и посветеност на сите актери. Само преку соработка и активно учество можеме да обезбедиме велосипедизмот да стане составен дел од нашата социјална структура, придонесувајќи не само за здравјето и благосостојбата на младите, туку и за одржливоста на нашите градови и општини.

Искрено, се надеваме дека овој документ ќе послужи како практична насока, а не само како теоретски концепт, за сите локални самоуправи во регионот кои се трудат да ја подобрат и развиваат велосипедската култура. Овој документ нека биде основа за акција што ќе ги трансформира нашите заедници, правејќи ги поздрави, позелени и поповрзани места за живеење.